

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2010

CONVOCATORIA: JUNIO 2010

HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA

HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'alumne/a contestarà, dins de l'opció que trie, les **quatre** qüestions sobre el text de l'autor que ha treballat en classe.

1ª qüestió: 2 punts; 2ª qüestió: 2 punts; 3ª qüestió: 5 punts; 4ª qüestió: 1 punt.

OPCIÓ PRIMERA**TEXT I**

1 Ja que, segons els raonaments que acabo de fer, per a conèixer la naturalesa de Déu -fins on la
2 meva n'era capaç- no em calia sinó considerar, a propòsit de totes les coses de què trobava en mi
3 alguna idea, si posseir-les era una perfecció o no; i estava segur que no hi havia en ell cap de les
4 que significaven alguna imperfecció, però que sí que hi havia totes les altres. Així, veia que no hi
5 podia haver el dubte, la inconstància, la tristesa i altres coses semblants, atès que jo mateix hauria
6 estat ben content d'estar-ne exempt. A més d'això, tenia idees de diverses coses sensibles i
7 corporals; ja que, encara que suposés que somiava i que tot el que veia o imaginava era fals,
8 tanmateix no podia pas negar que unes tals idees es trobessin en el meu pensament. Però, com que
9 ja havia conegut molt clarament en mi que la naturalesa intel·ligent és distinta de la corporal,
10 considerant que tota composició revela dependència i que la dependència és manifestament un
11 defecte, vaig pensar que en Déu no podia ser una perfecció ser compost d'aquestes dues
12 naturaleses, i que, per consegüent, ell no ho era; però que, si hi havia en el món cossos o bé
13 intel·ligències o altres naturaleses que no fossin totalment perfectes, el seu ésser havia de dependre
14 del poder de Déu de tal manera que no poguessin subsistir sense ell ni un sol moment.

(R. DESCARTES, *Discurs del mètode*, Quarta part. Traducció de Pere Lluís Font).

1. Sintetitzo les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
2. Definix el terme “**perfecció**”, partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
3. Redacció: *Dubte metòdic i criteri de veritat en Descartes*.
4. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

OPCIÓ PRIMERA

TEXT II

1 És evident que Adam, amb tota la seva ciència, mai no hauria estat capaç de
2 *demonstrar* que el curs de la naturalesa ha de continuar sent el mateix d'una manera uniforme i
3 que el futur ha d'estar d'acord amb el passat. Allò que és possible no es pot demostrar mai
4 que sigui fals, i és possible que els cursos de la naturalesa pugui canviar, ja que podem
5 concebre aquest canvi. Encara aniré més lluny i afirmaré que Adam no podia tampoc
6 demostrar mitjançant cap argument *probable* que el futur havia d'estar d'acord amb el passat.
7 Tots els arguments probables estan muntats sobre el supòsit que es dona aquesta conformitat
8 entre el futur i el passat; així, doncs, mai no podem provar-la. Aquesta conformitat és una
9 *qüestió de fet*, i si cal que sigui provada no admetrà cap prova que no es basi en l'experiència.
10 Però aquesta, quan es basa en el passat, no pot ser cap prova de res per al futur, si no és que
11 admetem el supòsit que hi ha una semblança entre ells (passat i futur). Aquest és, per tant, un
12 punt que no pot admetre cap prova en absolut, i que donem per suposat sense cap prova.

13 Estem determinats, només pel *costum*, a suposar el futur d'acord amb el passat. Quan veig
14 una bola de billar que es mou en direcció a una altra, la meua ment és moguda de manera
15 immediata per l'hàbit cap a l'efecte acostumat i anticipo la meua visió en concebre la segona
16 bola en moviment. No hi ha res en aquests objectes, considerats en abstracte, i independent
17 de l'experiència, que em porti a una conclusió semblant; i, fins i tot després d'haver tingut
18 l'experiència de molts efectes d'aquest tipus repetits, no hi ha cap argument que em determini
19 a suposar que l'efecte estarà d'acord amb l'experiència passada. Les forces mitjançant les
20 quals operen els cossos són totalment desconegudes. Nosaltres en percebem només les seves
21 qualitats sensibles. I, quina *raó* tenim per pensar que les mateixes forces hagin d'estar sempre
22 connectades amb les mateixes qualitats sensibles?

23 Així, doncs, no és la raó la guia de la vida, sinó el costum. Només ell determina la ment,
24 en tots els casos, a suposar que el futur estarà d'acord amb el passat. Per més fàcil que pugui
25 semblar aquest pas, la raó no podria dur-lo a terme ni per tota l'eternitat.

(D. HUME, *Extracte del “Tractat de la naturalesa humana”*. Traducció de Manuel Satué).

QÜESTIONS:

1. Sintetitzo les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.

2. Definix el terme “**qüestió de fet**”, partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
3. Redacció: *Sentiment i moralitat en Hume*.
4. Comenta breuement qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani

OPCIÓ SEGONA

TEXT I

1 Jo hauria d'opinar que els exemples de la matemàtica i la ciència de la natura, les
2 quals, per una revolució portada a cap de sobte, han arribat a ser el que ara són, ja serien prou
3 notables per fer meditar sobre la part essencial d'aquest canvi de la forma de pensar que els
4 ha estat tan avantatjós i per imitar-los ací, si més no com un assaig, tant com ho permet llur
5 analogia, en tant que coneixements racionals, amb la metafísica. Fins ara hom admetia que tot
6 el nostre coneixement s'havia de regir pels objectes; però, amb aquesta pressuposició, tots els
7 assaigs fets mitjançant conceptes per decidir *a priori* alguna cosa sobre ells, amb la qual
8 eixamplar el nostre coneixement, quedaven anihilats. Assagem, doncs, per una vegada si no
9 avançarem millor en les tasques de la metafísica admetent que els objectes han de regir-se pel
10 nostre coneixement, la qual cosa ja concorda més bé amb la desitjada possibilitat d'un
11 coneixement *a priori* d'aquests objectes que establirà quelcom sobre ells abans que ens
12 siguin donats. S'esdevé amb això exactament com amb el primer pensament de *Copèrnic*, el
13 qual, no sortint-se'n amb l'explicació dels moviments del cel si admetia que tota la munió de
14 les estrelles girava al voltant de l'espectador, assajà de donar-hi una explicació més bona fent
15 que l'espectador giravoltara i deixant, en canvi, les estrelles immòbils. En la metafísica
16 podem, doncs, fer un assaig semblant pel que fa a la *intuïció* dels objectes. Si la intuïció
17 s'haguera de regir per la constitució dels objectes, aleshores no puc discernir com podríem
18 saber-ne alguna cosa *a priori*; però si l'objecte (com a objecte dels sentits) es regeix per la
19 constitució de la nostra capacitat d'intuïció, llavors jo puc representar-me perfectament
20 aquesta possibilitat.

(I. KANT, “Pròleg a la segona edició de la *Crítica de la raó pura*” (BXVI-BXVII).
Traducció de Joan B. Llinares).

QÜESTIONS:

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
2. Definix el terme “**coneixement a priori**”, partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
3. Redacció: *Sentit negatiu de la crítica segons Kant*.
4. Comenta breuement qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani

OPCIÓ SEGONA

TEXT II

1 No conec la voluntat sinó pel sentiment de la meua, i no conec millor l'enteniment. Quan hom
2 em demana quina és la causa que determina la meua voluntat, demano al meu torn quina és la causa
3 que determina el meu judici: car és clar que aquestes dues causes només en són una; i si un hom
4 comprèn bé que l'home és actiu en els seus judicis, que el seu enteniment no és més que el poder de
5 comparar i de jutjar, hom veurà que la seva llibertat no és més que un poder semblant, o derivat
6 d'aquell; escull el bé com ha jutjat el ver; si jutja erròniament, escull malament. ¿Quina és, doncs, la
7 causa que determina la seva voluntat? És el seu judici. ¿I quina és la causa que determina el seu judici?
8 És la seva facultat intel·ligent, és la seva potència de jutjar; la causa determinant està en ell mateix.
9 Passat això, ja no entenc res.

10 Sens dubte, no sóc lliure de no voler el meu propi bé, no sóc lliure de voler el meu mal; però la
11 meua llibertat consisteix en això mateix, que no puc voler sinó el que m'és convenient, o que
12 considero com a tal, sense que res d'estrany a mi em determini. ¿Es deriva que no sóc el meu amo,
13 perquè no sóc l'amo de ser un altre que jo?

14 Hom troba el principi de tota acció en la voluntat d'un ésser lliure; hom no podria anar més
15 enllà. No és la paraula llibertat la que no significa res, és la paraula necessitat. Suposar algun acte,
16 algun efecte que no derivi d'un principi actiu, és vertaderament suposar efectes sense causa, és caure
17 en el cercle viciós. O no hi ha pas primera impulsió, o qualsevol primera impulsió no té cap causa
18 anterior, i no existeix pas veritable voluntat sense llibertat. L'home és, doncs, lliure en les seves
19 accions, i com a tal, està animat per una substància immaterial; es tracta del meu tercer article de fe.
20 D'aquests tres primers us deduiré fàcilment tots els altres, sense que els continuï comptant.

21

(J.-J. ROUSSEAU. *Professió de fe del vicari savoia*. Traducció de Josep M. Sala-Valldaura).

QÜESTIONS:

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
2. Definix els termes relacionats “**voluntat**” i “**llibertat**”, partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
3. Redacció: *Antropologia en Rousseau: “l'home natural”*.
4. Comenta breuement qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.